

YENİ

OSTYA NULAR

YAZIŞMALAR

1.7.72

ŞİNASİ hakkında geniş bir inceleme hazırlanmış olu-
muyorum. Eserin planı ilişik olarak sunulmuştur. Çalışmada,
bu konuda bugüne kadar ~~çok~~ yapılmış olan bütün ciddi ince-
lemelerin hemen hepsi, yazılmış dâğılık tetkik makaleleri-
nin ve tezlerin ekserisi elden geçirilmiş, ayrıca, Fransız
Milli Kütüphanesi ile Paris Societe Asiaticque arşivleri, İs-
tanbul Başbakanlık Arşivi, İstanbul Tapu Başmüdürlüğü arşivi
de incelenerek bugüne kadar mevcudiyeti dahi bilinmeyen bel-
geler meydana çıkarılmış, fotokopileri alınmıştır.

Bu incelemeler ışığında, Şinasi hakkında bugüne kadar
bilinen biyografik malûmatın ekserisinin yanlış olduğu ortaya
çıkış, bilinmeyen birçok husus da öğrenilebilmiştir. İnce-
lemelerde verilen bütün bilgilerin dayandıkları kaynaklar titiz-
likle belirtilmiş, rivayet ve çelişki halinde kalanlar da
gösterildiği gibi incelemelerinde yanlış olan tanımlı im-
zaların da bu yanlışla sevkeden sebepler gösterilmiştir.

Ayrıca çalışmada bugüne kadar hiç yapılmamış hususla-
ra da yer verilmiştir : Geniş bir Şinasi Kronolojisi, Matbaa-
sında bastığı eserlerin eksiksiz denemek kadar listesi, karak-
teri hakkında daha kesin bir fikir verebilmek için çok yakın
temas kurmuş olduğu şahsiyetlerin karakter ve biyografileri gibi.

Dil olarak konuştuğumuz günlük Türkçemiz kullanılmıştır.

Eser dört bahse ayrılmıştır :

- I - Hayatı , II - Faaliyeti, eserleri, te'sirleri.
 - III - Şahsiyeti, mäsusiyetleri, dostları, yetişdirdikle-
ri, hakkında verilen nükteler. IV - eserlerinden
- seğmeler, Şinasi kronolojisi, editör olarak bastığı
eserlerin listesi, netice, ^{celjeler} bibliyografya, endeks, fihrist.

Eseri zenginleştirmek ve okuyucuya daha cazip hale
getirmek için, konu ile ilgili neşredilmemiş resim ve gra-
vürler sağlanmıştır. Bu arada Şinasi'nin Periste yaşadığı sıra-
da bulunduğu yerlerin o zamanın gravürleri, o devir İstanbulunda

yaşadığı ve bulunduğu yerlerin resin ve gravürleri sağlamıştır. Bunların arasında Tesviri Efkar Matbaasının resmi, okuduğu sıbyan mektebinin bugünkü resmi, içinde yaşadığı evlerle öldüğü evin bugünkü durumu, gördüğü yerin apartmanlar yapılmadan evvel nevadan alınmış resmi gibi ilgi çekici olanlar vardır.

Çalışmada, Şinasi'den seçmelerle bunların aynen bugünkü dile çevrili metinleri verilmiş kasidelerinin önemli olanları da nem aslı nem bugünkü dile misra misra çevirisi konmuştur. Ayrıca Şinasiye aid bugüne kadar bilinen 10 ve hiç bilinmeyen 60 kadar belgenin de nem fotokopisi nem transkripsiyonu nem de kelime W kelime bugünkü dile tercümesi verilmiştir.

İncelemenin yazı kısmı, ömer yaprakta 13 - 20 satır olmak üzere 600 daktilo sahifesi kadar dır.

Biyük ve titiz bir emek mensulü olan çalışmanın Bakanlığınızca yayınlaması ricasındayım. Prensipte olarak uygun görüldüğü takdirde, tetkiki için, müsveddeleri d rnal takdir edebileceğimi saygılarımla arz ederim.

Ziyad EBÜZZİYA

P. K. 440
I S T A N B U L

Ş İ N A S İ incelemesinin genel planı

I. Bölüm

Önsöz (bir imza sanioine rica edilecek)

Eserin takdimi.

Şinasi ne dir ? Şinasi Kim dir ?

Doğum yılı, yeri, babası ve nereli o-duğu, annesi ve nereli .
Üvey babası, Üvey kız kızı, ailesi .

Yetiştirdiği evler, okuduğu Sibyan mektebi.

Topkane Müşirliğine memur oluğu ve Divan-ı Hümayun Hacc-
gânlığı, arapça, farsça, Fransızca tansili
Châteauneuf Regad Bey.

İlk şiirleri.

Parise gidişi.

Paristeki tansili, sefaretteki memurluğu, Pariste hayatı,
oturdugu yerler, devam ettirdiği müesseseler,
yaşadığı munit, Societe Asiaticque üyeliği.

İstanbul'a döndüğü, Topkane Müşirliğinde yeni memurluğu, terfii,
Ali Paşa tarafından Meclisi Maarife tayini.

Şacümen-i Danış Üyeliği meselesi.

Memleketayn görevi.

Şiir - Kaside yolu ile siyasi faaliyeti.

Evlencesi, mazuliyeti, sakal nikâyesi, Meclisi Maarife tek-
rar tayini.

Siyasi faaliyetleri, Kuleli Vak'ası.

Courrier d Orient ve Jean Pietri ile temas, İlk yayınladığı
eseri, gazeteciliğe yönelme, Tercüman-ı
Ahval, son şiirleri.

Tasviri Efkâr in kuruluşu, Tasviri Efkâr, Hattat fa-
aliyeti.
editörlük.

Hükûr ve ekûirle teması.

Çeridei askeriye Mecmuası.

Gazetecilik faaliyeti, mebnusetün anna meselesi

Siyasifaaaliyeti, Said Sermedî olayı, Matbuat Nizamnamesinin
değeri, Tasviri bırakıp Parise kaçış.

Mustafa Fazıl Paşanın himayesi, siyaseti bırakması, Pariste
hayatı, Yeni Osmanlılar la temas, Namık
Kemal' le ilişki kesilmesi.

Abdülaziz ve Fuad Paşa Pariste, İstanbul'a dönme kararı, Viyana
Peşte üssesbadea seyanatı, İstanbul'a döndüğü,
boğazması, İstanbul'da faaliyeti, Parise
son gidişi.

III . Bölüm

Aile hayatı.

Tabiatı, şansıyeti.

Oğlu Hikmet Şinasi.

Yetiştirdikleri.

Henk Kemal gözü ile Şinasi, Edizziya Tévfik gözü ile Şinasi.

Yakın dostları.

Strafına yaptığı tesir, Pariste ki temaslarda bıraktığı tesir.

Hakkında verilen hükümler.

Şinasi öldüğünden çok sonra ŞİNASİ yapılmıştır.

IV . Bölüm

Eserlerinden seçmeler.

Şinasi kronolojisi.

Matbaasında bastığı eserlerin listesi.

Araştırma güclüğü ve Cumhuriyetten beri imsa edilen ve edil-
meye devam olunan arşiv hazineleri.

Yerice, nerelerde neler aranabilir.

Selgeler, transkripsiyonları.

Biolyografi.

Endeks.

Fihrist.

Ş İ N A S İ encelemesinin genel planı

I. Bölüm

Önsöz (bir imza sahibine rica edilecek)

Eserin takdimi.

Şinasi ne dir ? Şinasi kim dir?

Doğum yılı, yeri, babası ve nereli olduğu, annesi ve nereli.
üvey babası, üvey kız kardeşi, ailesi.

Yetiştirdiği evler, okuduğu Sibyan mektebi.

Tophane Müşirliğine memur oluğu ve Divan-ı Hümayun Hâcegânlığı,
arapça, farsça, Fransızca tahsili Châteauneuf
Reşad Bey.

İlk şiirleri.

Parise gidişi.

Paristeki tahsili, Sefaretteki memurluğu, Pariste hayatı, oturduğu
yerler, devam ettiği müesseseler, yaşadığı muhit,
Societe Asiatique üyeliği.

İstanbul'a dönüşü, Tophane Müşirliğinde yeni memurluğu, terfii, Ali
Paşa tarafından Meclisi Maarife tayini.

Encümen-ı Danış Üyeliği meselesi.

Memleketeyn görevi.

Şiir - Kaside yolu ile siyasî faaliyeti.

Evlennesi, mazuliyeti, sakal hikayesi, Meclisi Maarife tekrar tayini.

Siyasî faaliyetleri, Kuleli Vak'ası.

Courrier d Orient ve Jean Pietri ile temas, İlk yayınladığı eseri,
gazeteciliğe yönelme, Tercüman-ı Ahval, son şiirleri.

Tasviri Efkâr ın kurulması, Tasviri Efkâr, Matbaacılık faaliyeti.
editörlük.

Hünkâr ve ekâbirle teması.

Ceridei askeriye Mecmuası.

Gazetecilik faaliyeti, mebnusetün annâ meselesi.

Siyasi faaliyeti, Said Sermedî olayı, Matbuat Nizamnamesinin neşri,
Tasviri bırakıp Paris'e kaçış.

Mustafa Fazıl Paşanın himayesi, siyaseti bırakması, Paris'te hayatı,
Yeni Osmanlılarla temas, Namık Kemal'le ilişki kesilmesi.

Abdülaziz ve Fuad Paşa Paris'te, İstanbul'a dönme kararı, Viyana Peşte
üzerinden seyahati, İstanbul'a dönüş .
boşanması, İstanbul'da faaliyeti, Paris'e son gidişi.

Paris'te hayatı, lûgat çalışmaları, Fransız - Alman harbinin çıkışı,
İstanbul'a son dönüş.

İstanbul'a yerleşme, Yeniden Matbaa kurma, hastalığın ilk belirtileri,
düzensiz yaşayışı, Matbaacılıkta inkilap teşebbüsü ve
gazetelerle tepkisi, son yayınları, matbaasını kapatma
ve dağıtması, Cihangir'deki evine taşınması, lûgat
çalışmaları.

Hastalığı, son günleri, bugünkü tıp anlayışına göre hastalığı
(iki prof. ün yazısı)

Vefatı, gazetelerde yayınlanması, cenazesinin kaldırılması, cenazede
kimsenin bulunmaması, defni, mezarı.

Şinasi için neler yapıldı (veya, nasıl hiçbir şey yapılmadı)

II. Bölüm

Eserleri.

Şiirleri ve munzam tercümeleleri.

Şair Evlenmesi.

Türkçülüğü, Durub-u emsal-ı Osmaniye, Tezkire-ı Şuara, Sarf-ı Nahv-ı
Türkî , dilciliği,

Gazete makaleleri.

Gazetede programlı hareketleri, muayyen bir gayeye dönük çalışmaları.

Kamus-u Türkî, lûgat kitabı nerelerde olabilir, nasıl aramak mümkündür.

Musikişinaslığı,

Matbaacılığı, yapmak istediği inkilâp,

Editörlüğü, seçtiği eserlerin seçilme sebepleri,

Gazetecilikte ve gazeteciliğe tesiri.

Edebiyata tesiri.

İç politika görüşü, belediyecilik görüşü, Rusya hakkında görüşü,
dış politika görüşü,

Ortaya koyduğu yeni mefhumlar ve bunları anlayışı,

Öncülük ettiği hareketler.

III. Bölüm

Aile hayatı,

Tabiatı, şahsiyeti.

Oğlu Hikmet Şinasi.

Yetiştirdikleri.

Namık Kemal gözü ile Şinasi, Ebüzziye Tefrik gözü ile Şinasi,

Yakın dostları,

Etrafına yaptığı tesir, Paristeki temaslarında bıraktığı tesir,

Hakkında verilen hükümler.

Şinasi ölümünden çok sonra ŞİNASİ yapılmıştır.

IV. Bölüm

Eserlerinden seçmeler.

Şinasi kronolojisi.

Matbaasında bastığı eserlerin listesi.

Araştırma güclüğü ve Cumhuriyetten beri imha edilen ve edilmeğe devam
olunan arşiv hazineleri.

Netice, nerelerde neler aranabilir.

Belgeler, transkripsiyonları.

Bibliyografya.

Endeks.

Fihrist.

Ş İ M A S İ encelemeinin genel planı

V I. Bölüm

Önsöz (bir imza sanioine rica edilecek)

Eserin takdimi.

Şinasi ne dir ? Şinasi Kim dir ?

Doğum yılı, yeri, babası ve nereli olduğu, annesi ve nereli .
Üvey babası, üvey kız kardeşi, ailesi .

Yetiştirdiği evler, okuduğu Sibyan mektebi.

Tophane Müşirliğine memur oluşu ve Divan-ı Hümayun Hâce-
gâhlığı, arapça, farsça, Fransızca tansili
Châteaufort Reşad Bey.

İlk şiirleri.

Parise gidişi.

Paristeki tansili, sefaretteki memurluğu, Pariste hayatı,
oturdugu yerler, devam ettirdiği müesseseler,
yaşadığı munit, Societe Asiatique üyeliği.

İstanbula dönüşü, Tophane Müşirliğinde yeni memurluğu, terfii,
Ali Paşa tarafından Meclisi Maarife Tayini.

Encümen-i Danış üyeliği meselesi.

Memleketeyn görevi.

Şiir - kaside yolu ile siyasi faaliyeti.

Evlenmesi, mazuliyeti, sakal nikâyesi, Meclisi Maarife tek-
rar tayini.

Siyasi faaliyetleri, Kuleli Vak'ası.

Courrier d Orient ve Jean Pietri ile temas, İlk yayınladığı
eseri, gazeteciliğe yönelme, Tercüman-ı
Ahval, son şiirleri.

Tasviri Efkâr ın kurulması, Tasviri Efkâr, meclis faaliyeti.
editörlük.

Hünkâr ve ekâbirle teması.

Ceridei askeriye Mecmuası.

Gazetecilik faaliyeti, mebnusetün anna meselesi

Siyasifaaaliyeti, Said Sermedî olayı, Matouat Nizamnamesinin
neşri, Tasviri birakığı Parise kaçış.

Mustafa Fazil Paşanın himayesi, siyaseti bırakması, Pariste
hayatı, Yeni Osmanlılar la temas, Namık
Kemal' le ilişki kesilmesi.

Abdülaziz ve Fuad Paşa Pariste, İstanbula dönme kararı, Viyana
Peşte ussadesee seyahati, İstanbula dönüş,
çoşması, İstanbulda faaliyeti, Parise
son gidişi.

Pariste hayatı, lûgat çalışmaları, Fransız - Alman harbinin çıkışı, İstanbula son dönüğü.

İstanbula yerleşme, Yeniden Matbaa kurma, hastalığın ilk belirtileri, düzensiz yaşayışı, Mat - bacılıkta inkılap teşebbüsleri, Matbaa gazetesinde tepkisi, Mu son yayınları, matbaasını kapatması ve dağıtması, Cihangirdeki evine taşınması, lûgat çalışmaları.

Hastalığı, şikâyetleri, bugünkü tıp anlayışına göre hastalığı (iki Prof. ün yazısı)

Vefatı, gazetelerde yayınlanması, cenazenin kaldırılması, cenazede kimsenin bulunmaması, defni, mezarı.

Şinasi için neler yapıldı (veya, nasıl hiçbir şey yapılmadı)

II . Bölüm

Eserleri.

Şiirleri ve manzum tercümeleri.

Şair Evlenmesi .

Türkcülüğü, Durub-u emsal-i Osmanîye, Tezkire-i Şuara, Sarf-i Janv-ı Türkî, dilçiliği.

Gazete makaleleri.

Gazetede programlı hareketleri, muayyen bir gayeye dönük çalışmaları.

Kamus-u Türkî , lûgat kitabı nerelerde olabilir, nasıl aramak mümkündür.

Musikişinaslığı.

Matbaacılığı, yapmak istediği inkılap,

Editörlüğü, seçtiği eserlerin seçilme sebepleri.

Gazetecilikte ve gazeteciliğe tesiri.

Adabiyata tesiri.

İç ve dış politikaya görüşü, belediyecilik görüşü, Rusya hakkında görüşü, dış politika görüşü,

Ortaya koyduğu yeni mefhumlar ve bunları anlayışı

Öncülik ettiği hareketler

III . Bölüm

Aile hayatı.

Tabiatı, şansıyeti.

Oğlu Hikmet Şinasi.

Yetiştirdikleri.

Hanık Kemal gözü ile Şinasi, Edüzziya Tefrik gözü ile Şinasi.

Yakın dostları.

Etrafına yaptığı tesir, Pariste ki temaslarında bıraktığı tesir.

Hakkında verilen hükümler.

Şinasi ölümünden çok sonra şinasi yapılmıştır.

IV . Bölüm

Eserlerinden seçmeler.

Şinasi kronolojisi.

Matbaasında bastığı eserlerin listesi.

Araştırma güçlüğü ve Cumhuriyetten beri imha edilen ve edil-
meğe devam olunan arşiv hazineleri.

Netice, nerelerde neler aranabilir.

Belgeler, transkripsiyonları.

Bibliyografiye.

Endeks.

Fihrist.

Ş İ N A S İ - incelemesinin genel planı

I. Bölüm

Önsöz (bir imza sahibine rica edilecek)

Eserin takdimi.

Şinasi ne dir ? Şinasi kim dir?

Doğum yılı, yeri, babası ve nereli olduğu, annesi ve nereli.
üvey babası, üvey kız kardeşi, ailesi.

Yetiştirdiği evler, okuduğu Sibyan mektebi.

Tophane Müşirliğine memur oluşu ve Divan-ı Hümayun Hâcegânlığı,
arapça, farsça, Fransızca tahsili Châteauneuf
Reşad Bey.

İlk şiirleri.

Parise gidişi.

Paristeki tahsili, Sefaretteki memurluğu, Pariste hayatı, oturduğu
yerler, devam ettiği müesseseler, yaşadığı muhit,
Societe Asiatique üyeliği.

İstanbul'a dönüşü, Tophane Müşirliğinde yeni memurluğu, terfii, Ali
Paşa tarafından Meclisi Maarife tayini.

Encümen-ı Danış Üyeliği meselesi.

Menleketeyn görevi.

Şiir - Kaside yolu ile siyasî faaliyeti.

Evlenmesi, mazuliyeti, sakal hikayesi, Meclisi Maarife tekrar tayini.

Siyasi faaliyetleri, Kuleli Vak'ası.

Courrier d Orient ve Jean Pietri ile temas, İlk yayınladığı eseri,
gazeteciliğe yönelme, Tercüman-ı Ahval, son şiirleri.

Tasviri Efkâr ın kurulması, Tasviri Efkâr, Matbaacılık faaliyeti.
editörlük.

Hünkâr ve ekâbirle teması.

Ceride-i askeriye Mecmuası.

Gazetecilik faaliyeti, mebnusetün anna meselesi.

Siyasi faaliyeti, Said Sermedî olayı, Matbuat Nizamnamesinin neşri,
Tasviri bırakıp Paris'e kaçış.

Mustafa Fazıl Paşanın himayesi, siyaseti bırakması, Paris'te hayatı,
Yeni Osmanlılarla temas, Namık Kemal'le ilişki kesilmesi

Abdülaziz ve Fuad Paşa Paris'te, İstanbul'a dönme kararı, Viyana Peşte
üzerinden seyahati, İstanbul'a dönüş .

boşanması, İstanbul'da faaliyeti, Paris'e son gidişi.

Paris'te hayatı, lûgat çalışmaları, Fransız - Alman harbinin çıkışı,
İstanbul'a son dönüş.

İstanbul'a yerleşme, Yeniden Matbaa kurma, hastalığın ilk belirtileri,
düzensiz yaşayışı, Matbaacılıkta inkilap teğebbüsü ve
gazetelerle tepkisi, son yayınları, matbaasını kapatma
ve dağıtması, Cihangir'deki evine taşınması, lûgat
çalışmaları.

Hastalığı, son günleri, bugünkü tıp anlayışına göre hastalığı
(iki prof. ün yazısı)

Vefatı, gazetelerde yayınlanması, cenazesinin kaldırılması, cenazede
kimsenin bulunmayışı, defni, mezarı.

Şinasi için neler yapıldı (veya, nasıl hiçbir şey yapılmadı)

II. Bölüm

Eserleri.

Şairleri ve münzam tercümelere.

Şair Evlenmesi.

Türkçülüğü, Durub-u emsal-ı Osmaniye, Tezkire-i Şuara, Sarf-ı Nahv
Türki dilciliği,

Gazete makaleleri.

Gazetede programlı hareketleri, muayyen bir gayeye dönük çalışmaları.

Kamus-u Türki, lûgat kitabı nelerde olabilir, nasıl aramak mümkündür.

Musikişinaslığı,

Matbaacılığı, yapmak istediği inkilâp,

Editörlüğü, seçtiği eserlerin seçilme sebepleri,

Gazetecilikte ve gazeteciliğe tesiri.

Edebiyata tesiri.

İç politika görüşü, belediyeçilik görüşü, Rusya hakkında görüşü,
dış politika görüşü,

Ortaya koyduğu yeni mefhumlar ve bunları anlayışı,

Öncülük ettiği hareketler.

III. Bölüm

Aile hayatı,

Tabiatı, şahsiyeti.

Oğlu Hikmet Şinasi.

Yetiştirdikleri.

Namık Kemal gözü ile Şinasi, Ebüzziye Tefrik gözü ile Şinasi,

Yakın dostları,

Etrafına yaptığı tesir, Paristeki temaslarında bıraktığı tesir,
Hakkında verilen hükümler.

Şinasi ölümünden çok sonra ŞİNASI yapılmıştır.

IV. Bölüm

Eserlerinden seçmeler.

Şinasi kronolojisi.

Matbaasında bastığı eserlerin listesi.

Araştırma gücü ve Cumhuriyetten beri imha edilen ve edilmeğe devam
olunan arşiv hazineleri.

Netice, nerelerde neler aranabilir.

Belgeler, transkripsiyonları.

Bibliyografya.

Endeks.

Fihrist.